

Ajassa ja paikallisesti merkittävää tutkimusjulkaisemista – Kauan eläköön Focus Localis!

Anni Jäntti, Lotta-Maria Sinervo & Henna Paananen

Focus Localis -tiedejulkaisun juuret ulottuvat puolen vuosisadan taakse aina vuoteen 1972, jolloin julkaistiin alkuperäisellä Kunnallistieteellinen aikakauskirja -nimellä sen ensimmäinen numero. Kunnallistieteellistä aikakauskirjaa julkaistiin 45 vuosikertaa, jonka jälkeen julkaisun nimi vaihdettiin vuonna 2017 muotoon Focus Localis. Nimemuutoksen taustalla oli tarve luoda julkaisulle sen monipuolista ja monitieteistä julkaisu-alaa entistä paremmin kuvaava nimi. Lehden syntyhetkenä julkaisun alaan katsottiin kuuluvaksi ”yhtä hyvin oikeustieteelliset, sosiaalipoliittiset ja taloudelliset kuin yhdyskuntateknisetkin kysymykset” (Helsingin Sanomat 1972), eivätkä nämä teemat ole menettäneet merkitystään vuosien saatossa. Edelleen – ja kenties varsinkin 2020-luvulla – nämä monet näkökulmat kietoutuvat yhteiskunnallisessa ja tieteellisessä keskustelussa erottamattomasti yhteen. Nämä ja monet muut teemat esiintyvät mitä erilaisimpina yhdistelminä ja tutkimusasetelminä Focus Localiksen sivuilla.

Vuosikymmenten saatossa julkaisun luonne on muuttunut laajemmin tiedejulkaisemista muovanneen muutoksen rinnalla. Lehden ensimmäisessä numerossa vuonna 1972 julkaistiin ensimmäisillä Kunnallistieteen päivillä kuullut alustukset¹. Nykyisin lehdessä julkaistaan tyy-

pillisemmin tiedejulkaisuun yhdistettäviä vertaisarvioituja tutkimusartikkeleita, katsauksia ja puheenvuoroja sekä lektioita ja kirja-arvioita. Yhtä kaikki, Focus Localis on juurilleen uskollisena keskeinen kotimaista paikallisuutta ja paikallishallintoa sekä kuntia koskevan debatin ja tiedonvälityksen koti.

Kotimaisen tiedejulkaisemisen asema on kuluneiden 50 vuoden aikana muuttunut merkittävästi. Akateemisen julkaisemisen valtakieleksi, *lingua franca*ksi, on tieteen kansainvälistymisen myötä muodostunut englanti. Tämä näkyy tutkijoiden kielivalinnoissa ja siten myös kotimaisilla kielillä kirjoitetun tutkimuksen määrässä ja tarjonnassa. Taustalla on yliopistojen rahoitukseen ja tiedepolitiikan tieteellisen toiminnan mittareihin liittyviä suuria rakenteellisia kysymyksiä, jotka ohjaavat lopulta myös yksittäisten tutkijoiden työtä ja julkaisukanavavalintoja.

Tiedejulkaiseminen kotimaisilla kielillä puolustaa paikkaansa tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja kotimaisten kielten kehityksen näkökulmasta. Omalla äidinkielellä ajatteleva, kirjoittava, lukeminen ja julkaiseminen ovat kielen luomisen, säilyttämisen ja uudistamisen elinehtoja. Suurten ylikansallisten ilmiöiden vaikutuksia ja ilmenemistapoja on syytä tulkita paikallisesti relevantilla taval-

¹ Sisältöinä olivat professori Erkki Pystysen alustus kunnallistieteen käsityksestä, professori Olavi Rytköjän alustus otsikolla Kunta ja valtio sekä kansliapäällikkö Arno Hannuksen alustus kunnallislain uudistuksesta. Lähde: Kujala, E. (2012). Kunnallistieteen yhdistys 40 vuotta. Saatavilla: <http://www.focuslocalis.fi/wp-content/uploads/2021/10/Kunnallistieteen-yhdistys-40v-historiikki1.pdf>

la, ja siten että tulkinat saavuttavat mahdollisimman laajan yleisön myös tiiviin tiedekentän timenten ulkopuolella.

Tässä numerossa julkaisemme kaksi vertaisarvioitua tutkimusartikkelia, yhden katsauksen ja yhden puheenvuoron. Rauha Heikkilän, Anja Noron, Johanna Lammintakasen ja Sanna Laulaisen artikkelissa tarkastellaan asiakasläh- töisyyden toteutumista asiakas- ja palveluoh- jauksen eri vaiheissa ikäihmisten palveluissa. Kainuun ja Pirkanmaan asiakasohjaajilta kerätyn kyselyaineiston pohjalta Heikkilä ja kanssakir- joittajat toteavat asiakasläh- töisyyden toteutuvan palvelutarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa. Samanlainen aktiivinen asiakkaan osallistu- minen ei toteutunut palvelukokonaisuuksien koordinoinnissa ja seurannassa. Artikkelin tu- losten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että asiakkaiden ja asiakasohjaajien suhde näyttäy- tyi tasa-arvoisena.

Paula Laakson, Päivi Pihlajan, Eero Laakkosen ja Heikki Silvennoisen tutkimuksen aiheena on kuntatason perusopetuksen ylemmän johdon käsitykset inklusiosta ja inklusiivisen pedagogiikan johtamisesta perusopetuksessa. Perusopetusjohtajilta kerätyn kysely- ja täy- dentävän haastatteluaineiston perusteella joh- tajiin käsitys inklusiosta vaihtelee. Laakso ja kanssakirjoittajat toteavat johtamisorien- taation vaikuttavan käsitykseen inklusiosta. Perusopetusjohtajien työtehtävät painottuvat asioiden johtamiseen ihmisten johtamisen jää- dessä vähemmälle, millä on vaikutusta myös johtajien valmiuteen tukea inklusion toteutu- mista. Inklusiivisen ajattelutavan sisäistäneet perusopetusjohtajat pystyvät paremmin suun- taamaan johtamista toimiiin, joilla inklusiivi- set arvot ja asenteet muuntuvat käytännöiksi.

Jani Autioniemen katsauksen teemana on tie- dollinen tilivelvollisuus kompleksisessa sote-uu-

distuksessa ja se pohjautuu narratiiviseen kir- jallisuuskatsaukseen. Santeri Lajunen ja Akseli Tiensuu tarkastelevan puheenvuorossaan aka- teemista maailmaan tutkimusassistentin silmin.

Focus Localiksen väistyvän toimituksen kol- mivuotiskausi tulee päätökseensä tämän nu- meron myötä. Lehdessä on tänä aikana jul- kaistu 40 vertaisarvioitua tutkimusartikkelia, 11 katsausta, 11 puheenvuoroa, 3 lektiota ja 4 kirja-arviota. Lehteen on kirjoittanut yhteensä 187 kirjoittajaa. Tutkimusartikkelien vertaisar- viointityöhön on osallistunut useita kymmeniä alan asiantuntijoita.

Perusnumerojen ohella olemme julkaisseet kolme teemanumeroa. Tiedonkäytön, arvioinnin ja hyvinvoinnin teemanumerojen kautta olemme tavoittaneet kosolti uusia kirjoittajia ja lukijoita.

Toimituskauden loppupuolella Focus Localis siirtyi avoimeen julkaisemiseen tieteen saavutet- tavuuden edistämiseksi. Lehden sisältö on nyt avoimesti saatavilla journal.fi-alustalla.

Vuoden 2022 toisesta numerosta alkaen lehden toimituskuntana toimivat päätoimittaja Kirsi Lehto ja toimitussihteeri Laura Perttola.

Kiitämme kirjoittajia ja artikkelien vertaisar- vioijia arvokkaasta panoksesta ja hyvästä yh- teistyöstä tieteen, edistyksen ja kotimaisen tie- dejulkaisemisen hyväksi!

Toivotamme Focus Localikselle pitkää ikää ja uudelle toimitukselle menestystä toimitus- työhön!

Antoisia lukuhetkiä toivottaen ja yhteistyöstä kiittäen,
Anni Jääntti, Lotta-Maria Sinervo ja
Henna Paananen
Toimituskunta